

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobkyně: **Mgr. P. N.**
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Petrem Hasalou
sídlem Radniční 13, 787 01 Šumperk

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 7. 2020, č. j. X, ve věci vrácení podpory
při rekvalifikaci

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci (dále jen „úřad práce“) ze dne 3. 2. 2020, č. j. X. Úřad práce citovaným rozhodnutím uložil žalobkyni povinnost vrátit podporu při rekvalifikaci (dále jen „podpora“) ve výši 3 680 Kč, a to podle § 55 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o zaměstnanosti“).
2. **Žalobkyně v žalobě** uvedla, že podává žalobu proti rozhodnutí o vrácení podpory při rekvalifikaci. Vydání tohoto rozhodnutí předcházelo rozhodnutí o vyřazení žalobkyně z evidence uchazečů o zaměstnání ze dne 24. 7. 2019, které je nezákonné, protože úřad práce nemohl žalobkyni vyřadit z evidence zpětně, tj. když už v evidenci uchazečů o

zaměstnání nebyla zařazena. Žalobkyně byla evidována jako uchazeč o zaměstnání od 26. 4. 2017 do 1. 5. 2019, kdy požádala o vyřazení, protože uzavřela pracovní poměr.

3. Úřad práce rozhoduje podle stavu ke dni vydání rozhodnutí a nemohl vyřadit žalobkyni z evidence, když už v ní asi dva měsíce nebyla zařazena. Žalobkyně již nebyla uchazečem o zaměstnání. Právní předpisy ani jejich výklad takový postup neumožňují. Jde o konstitutivní rozhodnutí. S postavením uchazeče o zaměstnání je spojena řada práv v oblasti zaměstnanosti a sociální ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu – dále jen „NSS“ – ze dne 26. 10. 2004, č. j. 6 Ans 1/2003-101). Žalobkyně považovala rozhodnutí úřadu práce za nicotné a nevyjadřovala se k němu. Navíc vyřazení uchazeče o zaměstnání z evidence úřadu práce je až krajním řešením (srov. rozsudky NSS č. j. 1 Ads 160/2019-30, nebo č. j. 4 Ads 124/2013-82). Žalobkyně neměla žádné kolidující zaměstnání. Žalobkyně odkázala na argumentaci v příloženém sdělení k dohodě o provedení práce ze dne 5. 10. 2020.
4. Žalobkyně k důkazu navrhla potvrzení úřadu práce o době vedení v evidenci uchazečů ze dne 14. 5. 2019 a dvě dohody o provedení práce uzavřené s M. M. v roce 2017. Na druhé dohodě pan M. v rozporu s vůlí žalobkyně jednostranně prodloužil dohodu na rok 2017 i na další rok tak, že přeškrtnul datum ukončení s vyznačením opravy a parafy. Úřad práce nebyl oprávněn rozhodovat na základě tohoto jednostranného právního aktu, učiněného na doporučení účetní.
5. Žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, protože správní orgány se nevypořádaly s námitkami žalobkyně. Žalobkyně dále namítala porušení práva na spravedlivý proces, základních zásad činnosti správních orgánů, zejména zásady oficiality, legality, zneužití správního uvážení, zásady materiální pravdy, zásady vyšetřovací, zásady *in dubio pro reo* (jedná se fakticky o sankční správní řízení), zásady volného hodnocení důkazů, práva žalobkyně na obhajobu a práva žalobkyně na předkládání a navrhování důkazů.
6. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** zdůraznil, že námitky žalobkyně ohledně vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání nebyly předmětem přezkoumávaného správního řízení. Žalobkyně mohla tyto námitky uplatnit v řízení o jejím vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, ukončené rozhodnutím ze dne 24. 7. 2019. I přes uvedené žalovaný konstatoval, že podle § 30 odst. 3 zákona o zaměstnanosti lze vyřadit z evidence uchazeče zpětně. Jedinou zákonnou podmínkou je to, že rozhodnutí o vyřazení nelze vydat po uplynutí tří let ode dne, kdy nastala skutečnost, která bránila vedení uchazeče v evidenci. Tuto podmínku úřad práce při vyřazení žalobkyně dodržel a vyřadil ji zpětně po 21 měsících. Nelze vyřadit pouze osobu, která jako uchazeč v evidenci vedena nebyla, což ale není případ žalobkyně. Úřad práce postupoval v souladu se zákony a žalobkyni z evidence vyřadil od 20. 10. 2017, protože neoznámila do 8 dnů v říjnu 2017 úřadu práce skutečnost rozhodnou pro vedení v evidenci, tj. že uzavřela dne 20. 10. 2017 s panem M. M. dohodu o provedení práce s nástupem od 1. 11. 2017. O povinnosti oznámit tuto skutečnost byla žalobkyně řádně poučena. Žalobkyně pobírala podporu při rekvalifikaci 6 542 Kč neprávem od 18. 6. 2018 do 4. 7. 2018, tj. po dobu vzdělávacího programu. Žalobkyně uzavřela dohodu o rekvalifikaci a rozhodnutím ze dne 21. 6. 2018 jí byla přiznána podpora při rekvalifikaci.
7. Předmětem přezkoumávaného správního řízení je posouzení zákonnosti rozhodnutí o povinnosti vrátit přijatou podporu při rekvalifikaci. Rozhodnutí úřadu práce a

žalovaného nezáviselo na jejich vůli, při splnění zákonných podmínek § 55 odst. 2 zákona o zaměstnanosti byly povinny rozhodnout o vrácení podpory. Žádná zákonná výjimka pro daný případ neexistuje. K neoprávněné výplatě podpory došlo z důvodu zavinění žalobkyně. Zákon o zaměstnanosti nemá žádné ustanovení, které by umožňovalo správním orgánům moderovat povinnost žalobkyně vrátit podporu. Žalobkyně potvrdila svým podpisem, že byla poučena o povinnosti oznámit úřadu práce do osmi dnů skutečnosti rozhodné pro její vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání. Žalobkyně vznesla námitku, že pan M. M. jednostranně prodloužil dohodu o provedení práce, až v žalobě, proto se jí žalovaný nezabýval v napadeném rozhodnutí.

8. **Krajský soud přezkoumal** v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
9. Soud ověřil **ze správního spisu** z rozhodnutí úřadu práce ze dne 24. 7. 2019, že úřad práce vyřadil žalobkyni z evidence uchazečů o zaměstnání ode dne 20. 10. 2017, protože žalobkyně neoznámila úřadu práce do osmi dnů resp. vůbec, že uzavřela dne 20. 10. 2017 dohodu o provedení práce s M. M. Tuto skutečnost úřad práce zjistil dne 8. 7. 2019 z oznámení výsledku kontroly inspekce práce u uvedeného zaměstnavatele. Žalobkyně proti rozhodnutí o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání nepodala odvolání a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 10. 8. 2019. Podnět k přezkumnému řízení žalovaný neshledal důvodný.
10. **Úřad práce** rozhodl 4. 2. 2020, že žalobkyně je do 30 dnů od právní moci rozhodnutí povinna **vrátit podporu při rekvalifikaci** ve výši 3 680 Kč za období od 18. 6. 2018 do 4. 7. 2018, protože neoznámila úřadu práce do osmi dnů vznik pracovněprávního vztahu.
11. **Žalovaný v napadeném rozhodnutí** doplnil, že úřad práce vyřadil žalobkyni z evidence uchazečů o zaměstnání dne 24. 7. 2019 pro nesplnění podmínky vedení v evidenci podle § 25 odst. 1 písm. a) a odst. 3 písm. b) zákona o zaměstnanosti a dále pro nesplnění oznamovací povinnosti podle § 27 odst. 2 téhož zákona. Podmínky podle § 55 odst. 2 zákona o zaměstnanosti byly zjištěny a naplněny a úřad práce byl povinen žalobkyni z evidence vyřadit. Z tohoto ustanovení neexistuje žádná výjimka. Žalovaný neshledal důvodnou námitku žalobkyně, že již v den vydání rozhodnutí o vyřazení z evidence nemohla být vyřazena, proto v evidenci již nebyla vedena. Uchazeče lze vyřadit z evidence i zpětně, nejvýše tři roky ode dne, kdy nastala skutečnost, která brání vedení v evidenci. Tato podmínka byla splněna. Zákon neumožňuje správním orgánům snížit či prominout vrácení podpory při rekvalifikaci.
12. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
13. Sporná otázka zní, jestli je žalobkyně povinna vrátit podporu při rekvalifikaci. Žalobkyně činila spornou otázku, jestli úřad práce mohl vyřadit žalobkyni z evidence uchazečů zpětně. Tuto otázku však byly oprávněny posuzovat správní orgány i soudy v jiných řízeních, nikoli v projednávané věci.
14. Rozhodnutí žalobkyně o vyřazení z evidence totiž nebylo podkladovým rozhodnutím přezkoumávaného rozhodnutí o vrácení podpory ve smyslu § 75 odst. 2 s. ř. s., tedy závazným podkladem pro vydání napadeného správního rozhodnutí, který samostatně nepodléhá přezkumu správních soudů. Naopak, žalobkyně proti rozhodnutí o vyřazení

z evidence mohla podat žalobu, ale nepodala ani odvolání, ani žalobu. Žalobkyně podala proti rozhodnutí o vyřazení z evidence uchazečů pouze podnět k přezkumnému řízení podle § 94 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a žalovaný tento podnět neshledal důvodný. Rozhodnutí o vyřazení žalobkyně z evidence uchazečů o zaměstnání existuje a má právní účinky. Všechny osoby se jím v právním státě musí řídit a musí ho respektovat, včetně správních orgánů a soudů.

15. Pokud by správní soud nad rámec žaloby (aniž by se jednalo o otázky, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti) přezkoumal napadené rozhodnutí a z toho důvodu jej zrušil (*ultra petitem*), je v řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud povinen přihlídnout k této skutečnosti z úřední povinnosti jako k tzv. jiné vadě řízení před soudem s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jak uzavřel NSS v rozsudku ze dne 29. 12. 2004, sp. zn. 1 Afs 25/2004 (SOCHOROVÁ, Vendula. § 75 [Přezkoumání napadeného rozhodnutí]. In: BLAŽEK, Tomáš, JIRÁSEK, Jan, MOLEK, Pavel, POSPÍŠIL, Petr, SOCHOROVÁ, Vendula, ŠEBEK, Petr. Soudní řád správní. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016.). Stejně by bylo nezákonné rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí, které není podkladovým rozhodnutím a proto nemohlo být v nyní projednávané věci předmětem soudního přezkumu.
16. Žalobkyně vznesla námitky o neplatnosti dohody o provedení práce uzavřenou s M. M. až v žalobě. Žalobkyně tyto námitky nevznesla v podnětu k přezkumu podle správního řádu a neuvedla je ani v žádném správním řízení – ani v řízení o vyřazení z evidence, ani v řízení o vrácení podpory. Lhůta pro podnět k přezkoumání ve správním řízení již marně uplynula (podle § 96 odst. 1 správního řádu usnesení o zahájení přezkumného řízení lze vydat nejdéle do dvou měsíců ode dne, kdy se příslušný správní orgán o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku od právní moci rozhodnutí ve věci). Žalobkyně včas nestřežila svá práva.
17. Soud dodává pro úplnost a nad rámec rozhodnutí, že žalobkyně ani v tomto soudním řízení správním netvrdila, že by oznámila úřadu práce v říjnu nebo kdykoli poté uzavření citované dohody o provedení práce a že by zde nebyl důvod pro její vyřazení z evidence.
18. Úřad práce žalobkyni vyřadil z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím ze dne 24. 7. 2019, č. j. SUA-1807/2019-SH-SEM II, podle § 30 odst. 1 písm. a) a odst. 3 zákona o zaměstnanosti, protože neoznámila úřadu práce do osmi dnů výkon práce na základě dohody o provedení práce ze dne 20. 10. 2017, uzavřené s M. M. a s nástupem od 1. 11. 2017. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 10. 8. 2019. Žalobkyně byla zařazena do evidence uchazečů o zaměstnání na svou žádost od 26. 7. 2017. Výkon zaměstnání byl zjištěn při kontrole inspekce práce a výsledek kontroly byl doručen úřadu práce dne 8. 7. 2019. Úřad práce proto dne 10. 7. 2019 zahájil se žalobkyní správní řízení, ve kterém se žalobkyně k věci nevyjádřila.
19. Žalobkyně proti rozhodnutí o vyřazení z evidence uchazečů odvolání nepodala a podala až dne 23. 8. 2019 podnět k přezkumnému řízení z důvodu, že uchazeče nelze vyřadit z evidence uchazečů o zaměstnání, když už v ní není zařazen. Žalovaný tento podnět neshledal jako důvodný a uvedl, že žalobkyně může být vyřazena z evidence i „zpětně“, i když už v den vydání rozhodnutí není vedena v evidenci, protože neuplynuly tři roky od skutečnosti, která bránila vedení žalobkyně v evidenci. Žalobkyně byla vyřazena po 21 měsících.

20. Žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí o vrácení podpory při rekvalifikaci a pouze toto rozhodnutí a jemu předcházející řízení může soud přezkoumat.
21. Podle § 55 odst. 2 zákona o zaměstnanosti byla-li uchazeči o zaměstnání jeho zaviněním podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci přiznána a poskytována neprávem nebo ve vyšší částce, než skutečně náležela, zejména proto, že uchazeč o zaměstnání zamlčel nebo nesprávně uvedl některou rozhodnou skutečnost nebo nesplnil svou oznamovací povinnost, je uchazeč o zaměstnání povinen částky neprávem přijaté vrátit.
22. Předmětem přezkumu je rozhodnutí o povinnosti žalobkyně vrátit podporu při rekvalifikaci podle § 55 odst. 2 zákona o zaměstnanosti. Úřad práce zjistil porušení oznamovací povinnosti žalobkyně, rozhodl o tomto porušení a rozhodnutí nabylo právní moci. Skutkovými a právními závěry tohoto rozhodnutí byl úřad práce, žalovaný a nyní i soud vázán a musel je respektovat. Právně účinné rozhodnutí působí proti všem (*erga omnes*). Soud proto neprováděl dokazování potvrzením o vedení žalobkyně v evidenci uchazečů o zaměstnání a dohodami o provedení práce, které žalobkyně uzavřela s M. M. Tyto důkazy se týkaly jiného správního řízení, které není předmětem nynějšího soudního přezkumu.
23. Žalobní námitky se týkají předcházejícího rozhodnutí o vyřazení z evidence, proti kterému žalobkyně nepodala odvolání, ani žalobu a mívá se tak s přezkoumávanou věcí. Na to žalobkyni upozornil žalovaný již v napadeném rozhodnutí. Žalobkyně námitkami v žalobě brojila proti jinému rozhodnutí, ale takto obchází účinky existujícího pravomocného rozhodnutí o vyřazení z evidence, což není možné, neboť by tento postup narušoval zásady zákonnosti, právní jistoty a legitimního očekávání (§ 75 odst. 2 s. ř. s., § 2 správního řádu).
24. Ani soudu nepřísluší žádné oprávnění moderovat (snížit či prominout) uloženou povinnost vrácení podpory při rekvalifikaci. Neumožňuje mu to žádné zákonné ustanovení.
25. Stejně jako v posuzované věci rozhodly o stejných právních otázkách Krajský soud v Ostravě dne 9. 4. 2015 ve věci sp. zn. 38 Ad 9/2012, přičemž tyto závěry potvrdil NSS v rozsudku ze dne 21. 9. 2016, č. j. 10 Ads 104/2015-55, nebo Městský soud v Praze ve věci dne 15. 3. 2019 ve věci sp. zn. 4 Ad 32/2017.
26. K obecným námitkám porušení zásad činnosti správních orgánů soud konstatuje, že podle setrvalé judikatury správních soudů jsou jak správní orgány, tak soudy povinny vypořádat se s námitkami konkrétního porušení právních předpisů, nesprávného výpočtu, konkrétních důvodů nesprávného zjištění skutkového stavu (srov. rozsudky NSS ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100, nebo ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004-3). V daném případě žalobkyně obecné námitky nijak neupřesnila a soud porušení obecně namítaných zásad neshledal.
27. Soud neshledal opodstatněnou námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí jako jednoho celku. Pokud jde o obsah pojmu nepřezkoumatelnosti, odkazuje soud na ustálenou judikaturu NSS (srov. např. rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64, nebo ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005-245), ze které se podává, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže není zřejmé, jakými úvahami se

správní orgán nebo soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu; z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci; proč považoval námitky za liché, mylné nebo vyvrácené nebo proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Dalším důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí může být případ, kdy soud nebo správní orgán opomněl přezkoumat některou (ze včas) uplatněných námitek. Nesrozumitelné je pak rozhodnutí soudu nebo správního orgánu především tehdy, pokud z něho není zřejmé, jak soud nebo správní orgán rozhodl, v jaké věci, pokud výrok neodpovídá odůvodnění, případně pokud jsou v rozhodnutí jiné vnitřní rozpory. Dle judikatury Ústavního soudu (viz např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 21. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 686/02) je jedním z principů, představujících součást práva na řádný proces a vylučujících libovůli při rozhodování, i povinnost soudů své rozsudky (a obdobně správní orgány svá rozhodnutí) řádně odůvodnit (ve správním soudnictví srov. § 54 odst. 2 s. ř. s.; ve správním řízení § 68 správního řádu). Z odůvodnění tak musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nepřezkoumatelné rozhodnutí nedává dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces. To se v projednávané věci nestalo. Úřad práce a žalovaný v souhrnu výstižně a přiléhavě rozhodly o meritu věci a odpověděly i na námitky žalobkyně.

28. Soud neprováděl důkaz potvrzením o době vedení žalobkyně v evidenci uchazečů o zaměstnání a dohodami o provedení práce, protože neměly souvislost s předmětem řízení (vrácení podpory), ale týkaly se jiného řízení (o vyřazení žalobkyně z evidence).
29. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Přezkoumávaný proces byl souladný se zákonem a oba správní orgány svá rozhodnutí řádně odůvodnily. Proto soud žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
30. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně ani úspěšný žalovaný nemají právo na náhradu nákladů řízení (žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, ani úhradu nákladů řízení nepožadoval).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 9. února 2022

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně